

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvezdier, izimai nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ogerske dežele za ese leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znača.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kozmada hiši „Gledališka stolba“. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Narodnjaki, pozor!

Od slavnostnih dnij sem, ko se je sijajno pokazalo, da je Ljubljana in vsa dežela naša, ko je časa penečega šampanca v roki nepremišljenega mladiča bila namenjena kaliti ubrane akorde verne ustanosti, — do današnjega dne opaža se strastna razburjenost v taborji nasprotnikov. Provokacije in vsakovrstna izzivanja so na dnevem redu, in iz vsega obnašanja nemškutarjev kaže se hrepenenje, spraviti nas iz duševnega ravnotežja, prouzročiti izgred, nemir, škandal, da bi se potem na široko in debelo trobilo v svet: Glejte, to je sad spravljive politike grofa Taaffe-a! Taki so Slovenci itd.

Naši fakcijezni krogi, ki v vsem posnemajo levičnjake, prisvojili so si tudi slednjih taktilo in radi bi politiko iz navadnega tiru spravili na cesto, na mestne ulice, ker dobro znajo, da bi se s tem napeljala voda na njihov že dolgo časa suhi mlin, da bi iz vsacega nezatnega nemira le oni imeli basek in političen kapital.

Nasproti vsem izgredom in demonstracijam, katerim pozorišče so bila druga mesta, ostala je bela Ljubljana do sedaj mirna, in uzorni red, ki je vladal za slavnostnih dnij, ohranil se je do danes. Iz vsega sreca moramo želiti, da ostane tako tudi v bodoče, da zlasti veselega dogodka, ki se pričakuje v cesarskej obitelji, ne bode kaliloj kako neugodno poročilo iz našega glavnega mesta.

Za tega delj obrāčamo se zaupljivo do vseh narodnjakov z iskreno prošnjo, da se izogibljejo vsekemu neredu, vsacemu sukobu, da vsak stori v tej zadevi svojo narodno dolžnost, da se zdržuje vskeršne strasti in da pomirljivo uplija na svoje kroge.

Znamo, da je mučno in skoro neznosno, biti hladnokrvnim v očigled neprestanim provokacijam

in ne baš laskavim izzivanjem, a narodna disciplina zahteva od vsakega posamičnega, da se zatajuje in ostane miren nasproti vsem nakanam in spletkom, da tako že naprej uniči veselje in uprav huronski krik, ki bi zbog najmanjšega nereda nastal v vsem nemškutarskem Izraelu.

Komur je na senci čast in napred ek našega naroda, naj se ne da ujeti na jako ne-rodro postavljene zanjke, naj gre s poto vsakej prilik, kjer bi utegnil pod pepelom tleči ogenj vzplapolati na površje javnega življenja, in naj se v obče obnaša kot zaveden narodnjak, ki neče in ne sme delati nasprotnikom na korist.

Nujno prosimo, da se opuste vsakeršne demonstracije; — prosimo, ob jednem pa tudi zahtevamo, ker bi vsacega, kdor bi prouzročil kak nered, morali prištevati neprijateljem našega naroda. Tedaj še jedenkrat:

Narodnjaki, pozor!

Židje in Poljaki.

Zgodovinsko-anekdotična črta M. Čajkovskega.*)

„Kiedy bieda — to do Žyda, kiedy po biedzie — to po Židzie,“ (ko si v stiski — idi k Židu, ko je stiska minula — udari po Židu). Star je ta pregovor in brez dvojbe — poljski. Pisatelj ne preiskuje, kdaj so prišli Židje v Poljsko: to pa vemo, da so kmalu imeli velik upliv na kralje in plemstvo, učeč jih alkimijske, to je zlato delati, pa tako, da so Židje vlekli čisto zlato iz žepov sijajne gospode — v svoje.

*) Ta črta znamenitega poljskega pisatelja, znanega tudi nam posebno po romanu „Kirdžali“, je tiskana v letoski „Rus-i“ Iv. Aksakova. Mislec, da je poučna tudi za nas, ker nam riše naše najbolj ljubezni prijatelje — žide in njihovo delovanje pri bratih Poljakih, podajem tu glavne njenje misli.

dr. Nbv.

Ker se taka modrost sijajni gospodi ni ravno dopala, postali so poljski Židje — demokratični, in junaški šli — mej uboge kmete, kjer so tudi vse preobračali — sebi v zlato. Prišli so bili pa iz Nemškega: „Židovstvo je bilo puščeno na slovanstvo s te strani, da raztruje junaško poljsko pleme: potem pojde vse lehko.“

Ako preženeš Žida čez vrata, vrne se ti skozi okno in koj začne svoje delo: vse vidi, vse sliši, zna govoriti pa tudi molčati, vse za — svoj dobitek. Mej seboj so strogo pošteni, pomagajo si radi, ne boré se mej seboj ko orli in sokoli, ker so skoro vši — jastrebi, ki brez vsacega milosrdja lovē — nežidovske ptice. Bogate svoje rojake spoštujejo in jih radi ubogajo. Zelo so točni v kupčiji in v denarnih stvareh sploh, a Poljaki ne, kakor je pripovedoval neki Odeški bankir, ki je večkrat posojeval Poljakom denarje, ali vračali jih — neso, mej tem ko mu jih je jedenkrat Žid vrnil, če tudi je potrebne denarje dobil s tem, da je ravno njemu štiri konje — ukral.

Plemeniti, meščanski ali kmetski otroci se igrajo vojnike, židovski pa trgovce, in kdor najbolje goljufa, kdor je najbolj zvit: je prvi mej njimi, njega vši poslušajo. Urivajo se v vsak kotič, povsod ponujajo svoje blago, denar ali sploh vse, kar človek potrebuje ter si Žid more kaj zasluziti. Pri nekem obedu v Kijevu so se poljska gospoda jako hudovala na Žide, dokler jim general R. ni rekел, da, ko bi Žide izgubili, morali bi ponižno na kolenih Boga prositi, da bi jih zopet dal, „ker brez njih bi mi Poljaki in Malorusi propali“. Oni so že davno posredovali mej gospodo in kmetom, pomagali očetom jezuitom proti pravoslavnim, — vse za denar, če tudi so jih časi gospoda in kmetje huto preganjali do Napoleona I., ko so Židje začeli odliko-

LISTEK.

Klara Milič.

(Ruski spisal J. C. Turgenjev, poslovenil J. P.)

(Dalje.)

X.

Drugi dan je Aratov preživel dosti mirno. Babil se je s svojimi vsakdanjimi opravki. Mej delom, in kadar je bil brez dela, mislil je vedno na Klaro in na to, kar mu je prejšnji dan povedal Kupfer. Pa njegove misli so bile jako mirne. Zdelen se mu je, da ga ta deklica zanimiva samo s psihologičnega stališča, kakor uganka, z rešenjem katere si ubijamo glavo. — „Pobegnila je z gledališko igralko“, mislil je, „podala se pod kneginjino pokroviteljstvo — in nobenih ljubimcev ni imela? Ali to more biti? ... Kupfer pravi, da je bila prevzetna. Pa prvič mi vemo (Aratov bi moral reči: čitali smo v knjigah ...) ... mi vemo, da se prevzetnost druži z lahkomiljenim vedenjem; a drugič je ona, taka prevzetnica, naznanila snidenje človeku, kateri jo je utegnil prezirati ... in jo je tudi preziral ... pa še na javnem mestu, na bulvardu!“ Tu se je Aratov domislil vsega prizora na bulvardu — in vpra-

šal je samega sebe: ali je res preziral Klaro? — Ne, odgovoril je v mislih . . . To je bilo drugo čuvstvo . . . čuvstvo nerazumljenja . . . nezaupljivosti! — „Nesčastnaja Klara!“ mu je vedno odmevalo v glavi. — Da, nesčastnaja, misil je . . . to je najprimernejša beseda. — Jaz sem vsega krit. — Prav mi je povedala, da je nesem razumel. Škoda! — Tako znamenito bitje šlo je mimo, a jaz se nesem potrudil zauj, pahnil sem je od sebe . . . Pa nič ne de, saj še ni konec mojega življenja. Morda se mi pa še ponudi kaka taka prilika!

— Pa zakaj je ona ravno mene izbrala! Pogledal se je v zrkalo. — Kaj je na meni posebnega? — Tak obraz . . . kakeršni so drugi obrazi . . . Sicer pa tudi ona ni bila krasotica.

Krasotica ni bila . . . a kakšen živ obraz je imela! negibljiv . . . pa vendar živ! Takega obrazu še nesem videl. — In tudi je bila jako nadarjena . . . to se ne more dvomiti. Njen talent bil je še divji, surov in nerazvit . . . pa verjetno velik. — In jaz sem jo tudi v tem oziru krivo sodil. — Aratov se je spomnil literarno-muzikalnega jutra . . . in zapazil je, da se je neizrečeno jasno spominjal vsake besede, katero je pela ali govorila, vsacega napeva . . . Iz vsega, kar se je spominjal, sklepal je, da je bila izreden talent.

— In vse to je zdaj v grobu, kamor je ona pahnila samo sebe . . . Kar se tiče mene . . . Jaz nesem krit! Bilo bi smešno misliti, da bi bil jaz krit. — Aratov je misil, ko bi bilo na njem tudi „kaj tacega“ — jo je njegovo obnašanje pri nujnem snidenji gotovo razčaralo . . . Zato se je pa ona tudi tako trdorčno zasmajala za slovo. — In kje so dokazi, da se je ona otrovala zarad nesrečne ljubezni? — Ljudem takega značaja se lahko žvljene pristudi. Da, Kupfer imel je prav: samo živeti se je bila naveličala.

Napram uspehom in članjanju? — Aratov se je zamislil. — Njemu je bilo po godu to psihološko pretresovanje, katerega se je poprijel. Ker ni bil prej vajen ženstva, ni vedel, kako važno je bilo zanj to neutrudljivo preiskovanje ženskega srca.

„Umetnost,“ nadaljeval je svoja premišljevanja, sama ni zadovoljila in napolnila njenega srca. Pravi umetniki žive samo za umetnost, za gledališče . . . Drugi pa veneto in hirajo od tega, kar so imeli za svoj poklic . . . Bila je samo diletantka.“

Aratov se je zopet zamislil. Ne, beseda „diletantka“ se ne strinja z njenim živim obrazom, s temi očmi . . .

In pred njim se je pokazala Klara, z vzdigne-

vati se v vojski ter pridobivati si spoštovanje Poljakov. Ali za ustaje l. 1831. (proti Rusom) bili so maloruski Židje za Poljake, poljski in litovski pa za Ruse, za to so jih Poljaki stražno obešali — vse, možke, ženske in otroke, posebno pa poljski general Rožicki, ki je dejal glede židovskih otrok: „Ko od rastejo, bodo vsi ogleduhi; za to je bolje, da se jih prej rešimo“. Židje so bili junaškim Poljakom vendar preveč juho osolili!

Ko je Rusija Poljake umirile, bili so vsi Židje, ne samo poljski in litovski, mar tudi maloruski na njeni strani; poznanjski borili so se strastno za nemštv, a gališki so si poljsko gospodo in kmeta ekonomično podvrgavali. Neki pa so se začeli pečati z znanostjo in umetnostmi — doma, ali pa kot emigrantje, posebno na Francoskem — z jednanim glavnim namenom, da bi si odprli pot v vse kroge. Mej njimi je bil Klačko, prvi znameniti židovsko-poljski časnikar. Namen je bil ociten, da „bratje Mojzesove vere“ dobe v roke ves polonizem. Zanimivo pa je, da se oni najbolj bore proti siogi mej Rusi in Poljaki, da se Poljaki vrnejo k slovanstvu in izhodu. Vsi se bore, da bi poljsko korno dobil kak nemški princ in, ko so jo ponujali Poljaki knezu Adamu Čartoryskemu, uprli so se židje, vse izdali Berolinu in Beču, ker jim je bil ruski veliki knez ali pa knez Adam Čartoryski čisto jednak — zopern.

V poljski emigraciji 1831. l. bilo je samo nekoliko židovskih časnikov, 1848. l. pa so poslali Židje nekaj več „svojih ljudij“ Magjarom na pomoc, iz katerih je potem samo jeden, Mahmud-Hamdi paša postal bolj glasovit. Bil je ordinarec pri Görgeyu in potem v turški vojski, boril se je proti Bošnjakom ter je leta 1854. sodeloval v krimski vojski. V zadnji vojski na Balkanu bil je kot general-lajtenant na čelu divizije, ki se je borila proti Črnogorcem. Stojecemu pod Grahom sanjal se mu je jedenkrat, da je popolnem potokel Črnogorce ter zaplenil kneza in vso njegovo vojsko ter zavzel Cetino. Te sanje poročil je sultanu, pozabivši dodati, da so kot sanje samo — dober znak. V Carigradu je bilo občno veselje: Mahmuda je sultan povišal v pravega generala, imenoval ga za glavnega zapovednika vseh turških vojsk v Črnigori in Albaniji, ter poslal mu pobočnika, da mu vse to javi. Drugi dan potem, ko je bil Mahmud poslal svoje sanje, bil je zares — popolnem potolčen ter ga je na begu srečal sultanov pobočnik. Drug poljski Žid bil je Ibrahim-paša.

V Carigrad se je bilo naletelo mnogo Židov. Pri Turkih mora imeti vsako pleme, vsaka druhal svojega glavarja. Teh Židov pa se je vsak branil; španjski glavar, ki je nekako glavar vseh izhodnih Židov, jih ni hotel; se ve, da krščanski patrijarhi pa tudi ne, in tako so bili ti Židje zapisani v turške

nimi ustni in s stisnenima rokama, njene oči bile so vanj obrnene in zahvale so jih solze . . .

„Oh, ni treba, ni treba . . . , zašepetal je . . . Čemu?“

Tako je minul cel dan. Pri kosiu pogovarjal se je Aratov mnogo s Platošo, povpraševal jo je o starej časih, katerih se je ona tudi slabo spominala in pripovedovala kako slabo, kajti ni bila zgovorna, — razen z Jakobom vse svoje življenje ni skoraj z nikomur govorila. Ona je bila vesela, da je bil on danes tako dober in prijazen.

Tako minul je dan . . . nastopila je noč.

XI.

Začela se je dobro — kmalu je zaspal — in ko je prišla teta po prstih, da bi ga trikrat prekrižala — ona je to delala vsak večer — je že on spal in mirno dihal kakor dete. Malo pred sončnim vzhodom se je prebudit.

Sanjalo se mu je, da je hodil po s kamni posejanej stepi pod sivim nebom. Mej kamni se je vila steza; on korakal je po njej.

Kar se je vzdignil pred njim nek oblak. On se je zagladil vanj; oblaček se je spremenil v žensko s svitlim pasom okrog ledij. Hitela je proč. On ni videl niti njenega obraza, niti njenih las . . . zakrivala jo je dolga tančica. Pa on je hitel za njo, da

— kozake. Dva eskadrona teh junakov vojevala sta potem za Italijo pri Novari itd. Pri zadnji poljski ustaji (l. 1863.) pa so bili Židje popolnem mirni — po ukazu iz Nemškega: kupčevali so, pazili na vse in javljali — Nemcem. Ta nesrečna ustaja je nekoliko pomirila poljski bojni duh: zamenilo ga je umetništvo, pobožnost, „geschäft“ in pa tisti gnjev na rusko vlado ter verni jej poljski narod. Tudi Židje so hoteli biti umetuški, pa so postali — časniki, sodniki in pokrovitelji vseh umetnosti. Časniki, bankirstvo in vsakovrstna kupčija je Židom zopet pomogla do velicega upliva.

„Z Nemci delati proti slovanstvu, z jezuiti proti pravoslavju, hujskati Poljake v sovraštvu proti Rusiji, točažiti jih z nado, da bodo dobili tudi Šlezko, najbolj pa odvračati Poljake od izhoda (slovanstva), ter jih vleči z vsemi močmi na zapad, na zadnje jačati civilizacijo in vero, kakor bi ravno zapovedali Tevtoni, Švabi in jezuitje: to je njihov poklic in njihova politika.“

Krščanski Poljaki ne trpe socialistov niti nihilistov; poljski Židje jih imajo radi, da bi z njihovo pomočjo podvrgli si svoje bivše poljske gospodarje: „za to pošiljajo meje nihiliste in socialisti svoje ljudi, ljudi Talmuda, kakor je Barski in tutti quanti.“ Ruski Poljaki se srdči, a židi napredujejo in bodo daleč dospeli, daleč: v Varšavi in celo v Lvovu ter Krakovu so polovica ali so celo dve tretjini izdateljev in časnikev krščeni ali nekrščeni, plemeniti ali neplemeniti — Židje. Oni znajo pisati mirno, pa vendar „ščipanje in grizejo kakor stenice in uši in bolhe vse one, kdor se jim ne dopada, t. j. kdor se ne dopada Tevtonom in Švabom“. Vse gorje prisavati ruski vladi, pa tako, da jih vendar cenzura ne zaseže, a vse dobro Poljakom, to je takтика, po kateri se ravna vse židovsko časnikev v ruski Pojški. Dalje oni skrivajo diplomatično in drugo moč Rusije, priljubljenost in pomen Rusije v slovanstvu. In vendar „so meje Poljaki celo slavjanofili, strastni in znanstveno prepričani, in vse so z malimi izjemami na strani Slovanov (t. j. Rusije), ker Poljaki kraj vseh svojih zmot in svoje nesrečne jeze proti Rusom imajo plemenito, slovansko srce.“ Beč in Berolin jih odvračata od slovanstva. „Ali nas, Poljake, obvaruj Bog, da bi mi bili z Nemci, svojimi neprijatevji. Daj pa Bog, da bi mi bili vselej in povsodi s Slovani-Rusi, svojimi jednoplemenimi brati. Taka je božja volja, taka je naša dolžnost.“

S temi besedami končuje Čajkovski, ki je v dolgem in zanimivem svojem življenju (star je čez 80 let) mnogo izkusil in prišel do tako odločnega, žalibog meje Poljaki še redkega prepričanja, da morajo Poljaki in Rusi živeti v miru in bratski slogi. Kako iskreno, kako goreče želimo mi Slovenci ple-

bi jo pogledal v oči. Bolj je hitel — hitreje je šla pred njim.

Na stezi ležal je širok ploščat kamen, podoben grobnej plošči. Zagrajal je stezo. Ženska je obstala. Aratov tekel je k njej — pa vendar ni videl njenih oči, kajti bile so zaprte. Njen obraz bil je bel kakor sneg, njene roke so mirno visele. Podobna je bila kipu.

Počasi, ne da bi se ganila s kakim udom, pala je nazaj na tla . . . In Aratov leži poleg nje, stegnen kakor kip — roke imel je sklenene, kakor mrtvec.

Ženska je zdaj ustala in šla proč. Aratov je tudi hotel ustati . . . pa še ganiti in rok raztegniti ne more — in samo obupno gleda za njo.

Ženska se hitro obrne — in on vidi svitle oči na živem, njemu neznanem obrazu. Ona se mu je zasmijala in mahala mu z roko . . . a on se pa vendar ganiti ne more.

Ona se je zasmijala — in hitro odšla, kimaje z glavo, na katerej se je rudečil venec iz rož.

Aratov bi bil rad zakričal, in napenjal je vse sile, da bi premagal to tiščanje . . .

Na jedenkrat je vse okrog njega potemnelo — in ženska se je vrnila k njemu. Pa to ni bil več mrtev kip . . . bila je Klara. Obstala je pred

menitemu blagorodnemu poljskemu narodu vsako srečo, vsak uspeh, materialni, politični in kulturni, posebno pa želimo široko-bratskega, slovanskega mišljenja, ker jedino v njem je stalna moč in bodočnost tako goreče ljubljene Poljske.

Iz Zagreba 22. avgusta.

Včeraj pričele so se na Dunaju pod predsedstvom cesarja ministerske konference, ki se tičejo posebno pa Židovskih zadev. Grof Pejačević imel je danes konferenco s Tiszo in z Bedekovićem. Ban razlagal je ogerskemu ministru predsedniku potrebo, da se z prenaglenimi naredbami ne prouzroči nova razburjenost v Zagrebu. Grof Pejačević bode poklican tudi k cesarju, da poroča o dogodkih v Zagrebu. Posvetovanje ogerskih ministrov pod predsedstvom cesarja pričelo je ob 1. uri in predmet bili so mu večinoma dogodki v Zagrebu in v Budimpešti.

Gledate vprašanja Zagrebških grbov ukrenilo se je, da se uvede status quo ante, a pri tem v poštev jemlje občutljivost Hrvatov. Nasprotstva meje banom in ogerskimi ministri v tej zadevi poravnala so se po posredovanji cesarja.

Grof Richard Sermage pristopil je izjavi v Zagrebu bivajočih članov narodne stranke v zadevi dogodkov zadnjih dni. Predsedstvo stranke dalo je priliko tudi zunaj Zagreba bivajočim članom, pridružiti se tej izjavi.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 23. avgusta.

Ministerski sovet vršil se je včeraj ob 2. po poludne pod predsedstvom cesarjevem. Zutraj je bil ogerski premier Tisza pri cesarji v avdijenco vzprejet, za njim pa tudi hravatski minister Bedeković. Pred vkljupnim sovetom posvetovali so se na Dunaju bivajoči ogerski ministri, katerim se je pridružil tudi še naučni minister Trefort. Rezultat vkljupnega soveta ni še znan. Predmet pa so mu bili gotovo Zagrebški izgredi, ker bode čez kake tri jedne zopet vzajemna seja ministrov, da se določi vkljupni budget in pa predloge za delegacije.

Ob priliki skontriranja **gore-jeavstrijske** deželne blagajnice zasledila se je defraudacija 50.000 gld zemljiške odveze. Poizverjene vrednostne parirje zastavil je bil vodja Hagenauer v branilnici. Hagenauerja so prijeli v Monakovem ter deželnem blagajnem nema s tem nobene škode, ker je soodgovorni kontrolor zelo premožen.

Dunajski fakcijozni listi prizadevajo si na moč, da bi **Zagrebške Izgrede** raztegnili do državne afere ter ščuvajo Magjare ne le proti Hrvatom, temveč tudi proti Slovanom tostranske državne polovice. Pešanski oficijozni „Nemzet“, ki je s početka zahteval strahovanje Hrvatov in se ni zadovoljil z zadostenjem, se je zdaj nekoliko ohladil ter se

njam, položila roki navskriž in gledala je nanj. Njena ustna bila so stisnena — pa Aratov zaslišal je besede: — „Če hočeš znati, kdo sem, pojdi tja!“

— Kam? — vprašal je on.

— Tja! — zasliši se zdihajoči glas. — Tja!

Aratov se je prebudil, vzgnil, prišel svečo, ki je stala na nočnej nižici — pa ni ustal — temveč sedel je dolgo, da se je ves prehladil, in oziral se je okrog. Zdela se mu je, da se je žnjim nekaj zgodilo; odkar je šel spat, da se ga je polastila neka skrivena moč. „Da, ali je to mogoče?“ jecljal je, „ali se res nahaja taka sila?“

V postelji ni mogel več ostati. Tiho se je oblekel — in do jutra hodil po sobi. In čuda! Na Klaro ni več mislil — in zato ni mislil, ker je sklenil že drugi dan odpotovati v Kazan.

Mislil je samo na to potovanje, kako bi vse uredil in kaj bi vzel seboj — ter da tam on vse izve — in se umiri. — „Če ne pojdeš“, sodil je sam v sebi — „pa še prideš ob pamet!“ Bal se je tega, bal se je svojih živcev. Prepričan je bil, da ga, kadar tam vse izve in vidi — mine vsa razdraženost — kakor ono ponočno pritiskanje. „In za ta pot potrebuješ samo jeden teden“, mislil je . . . „Kaj je to jeden teden! drugače se ne umiriš“.

(Dalej prih.)

ostro obrača proti rečenim hujškačem, posebno pa tudi proti šovinističnemu „Pesti Napló.“ Govoreč o članku poslednjega pravi „Nemzet“, da se državne zadeve ne rešujejo z bramarbaziranjem, nego s tak-tom. „Ogrskej državi kakor tudi hrvaškej vladi pri-stuje zadostenje za Zagrebški škandal. To se bode dalo, ne da zahtevamo Bog ve kaj. Na Madagaskarji razčilil se je precej hudo zastop in prapor Velike Britanije, vendar pa si zato Francija in Anglija neste v laseh. In vendar se gre tamkaj za važnejše interese in faktorje, kakor je naše vprašanje o grbih“.

Vnajme države.

Ruski car in carica podasta se jutri v Kopenhadenu, kjer nameravata več tednov ostati. — Poročilo iz Varšave zaznamenuje vse začneje čase razširajoče se vesti o pomnoženju ruskih garnizij ob pruski meji kot zelo pretirane. Kakor trdě dobro poučeni krogi, gre se le za navadno razpostavljenje vojske, da se bolj natanko čuva carinska meja ter uspešnije zabrani tibotapstvo.

Gubernator Moskovski knez Dolgorukov potuje v kratkem v Berolin, da se zahvali za podeljeni mu črni orlov red, od ondot pa na Dunaj, zahvalit se za podeljeni veliki križ Štefanovega reda. Po svojem povratku pa bode odstopili od svoje službe, katero opravlja že dolgo vrsto let, ter se bode podal v pokoj. Dolgorukov je namreč že zelo star, 77 let, ter ga je samo želja, da ostane mej kronanjem carjevim še v službi, nujala, da ni že prej zapustil svojega mesta.

Parizki „Figaro“ popisuje verodostojno pravi položaj v Španiji. Posebno se poudarja, da nema ustanek v Badajozu nobenega resnega pomena ter da ustanek v Seu de Urgel ni trajal šest dni, nego jedva deset ur. Kar zadeva dogodkov v Cataloniji, je le toliko res, da se je kakih dvajset banditov poskrilo v gorje. „Figaro“ pravi, da sta general Que-sada in pa španški poslanik v Parizu vojnemu ministru Martinezu Camposu že pred nekim časom poročala o nekakem revolucioniskem gibanji v španjske vojski, da pa ima kabinet v vojsko in prebi valstvo najboljše zaupanje. In v resnici se zatrjuje, da se ni noben general ali kak višji aktivni častnik na kakeršen koli način udeležil zadnjih nemirov. Telegrafski poročila iz Madrida naznajajo, da se je žandarmerija zopet podala v svoja prejšnja stanisa, ter da je po vsej Španiji nastal prejšnji mir.

Dopisi.

Iz Zagreba 22. avg. [Izv. dopis.] Danes zjutraj ob 8. uri spremili smo na pokopališče prvo žrtvo, ki je vsled dobrijih ran padla v boji proti magjarskim nadpisom. Ta nesrečna žrtva je Luka Stiplošek, mizarski pomočnik, še le 19 let star, rojen iz Desiniča v Svetokrižkej podžupaniji, na Štajerskej meji. 14. t. m. zvečer udaril ga je stražar s sabljo po glavi ter ga do možganov usekal in, ko se je revež zgrabil z rokama za okrvavljeno glavo, mu je neka druga živina še čez rokē dala ter mu na jednej roki prste odsekala. Ko se je zvedelo, da je nesrečnež umrl, se je kaj sestavil odbor, ki se je za slovesni sprevod pobrinil. V par urah je bilo denarja nekoliko stotin nabranih. Gotovo v vsako hišo se je prinesel „Partezettel“, na katerem se je bralo: „Ostanci prve žrtve, padše v borbi za narodne svetinje“ itd. Sprevd je bil odločen za včeraj popoludne, ker je pa ravno včeraj bil velik kraljevski somenj, se je policija izgredov bala, ter je napovedan že sprevod prepovedala in odgodila za danes ob 8. uri, na kateri se je zbralo najmanj 5.000 ljudij, največ se ve da obrtnikov in rokodelcev, pa tudi inteligencije je bilo dovolj. Celo aristokratje odprli so svoja okna ter gledali velikansko mrtvaško procesijo, ki je nedolžno žrtvo tisoč in mirno spremljevala do hladnega groba. V prvem nadstropji nekdanje Hatzove hiše se je zbrala tudi naša politička aristokracija, ki je tudi gotovo z tožnim srcem gledala žalostno slovesnost, ki nas je tako živo spominjala leta 1845., ko so na slični način Zagrebški meščani spremljivali na pokopališče nedolžne žrtve z velikanskim nadpisom: „Hodie mihi, cras tibi.“ Na pokopališči, ko so truplo ranjega spustili v grob, zadonelo je iz vseh gril: „Slava nedužnoj žrtvi! Vladni policijski poverjenik hotel je nekoliko vojaške parade pri tej slovesnosti imeti, ali meščani Zagrebški prevzeli so odgovornost za mir na se, ter je ta nepotrebna parada izostala. Odbor, ki je celo to stvar ravnal, se je pobrinil, da se pokojnemu Luki Stiplošku napravi lep nagrobní spo-

minek in da se ranjega hrvaška mladost večkrat spominja.

Zlati mir se je zopet povrnil v naše mesto. Vojaki, ki so se sprehajali z nataknjenimi bajoneti po Zagrebških ulicah, so se tudi vrnili v svoje kasarne. Nesposobnemu Plušecu se je policijni odsek definitivno vzel, ter se je v ta odsek postavil g. Zorac, ki bo menda vendar nekoliko okretnejši in uljudni od svojega prednika, kateremu za nič ni bilo toliko mar, kakor za don-juanske love.

Zadnji naš ulični kraljal — kakor ga Peštanski časopisi imenujejo — probudil je tudi vodje naše saborske večine iz spanja. Koj drugi dan, ko so se okna pobile, posvetovali so se tukaj živeči narodni zastopniki, ki so desna roka vladi, kaj je storiti, ter so skenili objaviti svetu s posebno proklamacijo, da oni nobene vlade ne bojo podpirali, katera bi mirno gledala, da se nagodbene ustanove z magjarskimi nadpisimi žalijo. Pod to proklamacijo je celo Vilmos Hatz podpisana, človek sicer nedolžen, brez vsake više izobražbe, bolj kmet nego kaj drugač, ali hujši Magjaron od samih Magjarov. Ljudje, ki ne politikujojo od včeraj, pravijo: Če se že ljudje à la Hatz podpisujejo na take proklamacije, mora biti v njihovem krogu vendar poštalenski strah in vražje neprilike. — Ko boste ta moj dopis brali, se je neki Dunajska ministerska konferenca, v katero so bili poklicani tudi hrvatski ban grof Pejačević in hrvatski minister grof Bedeković, že končala in njeni sklepi bojo vam že znani. Hrvate ne bo iznenadil noben sklep, bodi si kakoršen koli. Hrvati so brav blage, ovčje nřave — kakor sploh Slovani — no včasih so pa tudi besneči tigri, — oboje so že večkrat dokazali.

Iz Trsta 22. avgusta. [Izv. dopis] Zdaj, ko se je razburjenost polegla in so se dubovi pomirili, zdi se mi primerno, da kaj o naših stvareh iz Trsta poročam.

Pred vsem vsak pametni človek budo obsoja vlado, namreč namestništvo, da se pod njegovim vladanjem leto za letom godé neodpustljivi škandali, da irredenta z repom zvija. Nobena vladana ne bi pripuščala tega, kar je v Trstu irredentarjem dovoljeno: da izhaja list „Indipendente“, kateri le za laške interese onkraj Idre piše. Ko je naš presvitli cesar pohodil Kranjsko in Štirska, ni omenil niti z jedno črko tega važnega dogodka, če se pa v Italiji le lovski dvorni pes goni, že popiše cele strani, kaj še, ko se kdo kraljeve rodbine kam pelje.

Da je 17. t. m. zvečer počila petarda v Lipskem vrtu, sem že objavil; da je potem ljudstvo laško telovadnico razbilo, se ni čuditi, saj je vladko je lani razpustila to rovarsko gnezdo o priliki Garibalijeve smrti, letos zopet potrdila pravila „Ginnastiki“, v katerem društvu se nahajajo isti udje, ko prej. Vlada si je moral vsaj blamažo prihraniti, katero žanje dan za dnevom v Trstu. Slovenci se v te tepeže in demonstracije neso mešali, ker Lahoni očitno proti nam ne upajo demonstrirati, kajti dobro zaajo, da smo tukaj in da bi demonstracija proti Slovanom v Trstu, bodi si s petardo ali drugima napadi, užgala hud boj, v katerem bi Lahoni jedenkrat za vselej našekani bili, in bi na svoji narodnosti temelj zgubili.

V Trstu obstoje društva, katera so za orožje v velikih krogih, pravi klakérji neki osobi, katera potrebuje takih gnjilih stebrov, da se obdrži na površji, da poroča potem na Dunaj, kako je vse avstrijskega mišljenja, in zakriva ostudno stran irredentizma, ki pod njegovo senco cvete in se razvija.

Neko mlado društvo, „Avstria“, v katerem so sami mladi ljudje, nastalo je zaradi tega, da zažiga kadilo maliku, katerega izrek „Es wird schon besser“ že vrabci poznajo. To društvo priredilo je na cesarjev rojstni dan velikansko veselico na vrtu pri „Novem svetu“, katera je stala nad 2000 gld. Ti kadilonosci povabili so tudi slovanska društva in razposlali nekoliko ustopnic; toda nobeno slovansko društvo ni bilo oficialno zastopano, ker so dočni odbori prevideli, kaj se za tem plaščem skriva.

Gotovo ne more nihče našemu narodu odrediti lojalnosti, to smo pri vsakej priliki pokazali, ko

je bil cesar tu in cesarjevič, kakor ob drugih prilikah; a „statisti“ na gledišči nečemo biti in ne služiti takim navideznim igračam. Začibog, da so pa mej nami tudi nekateri, ki so omreženi in impregnirani, brez trdnega značaja, da jih vsak lahko cukne, rukne, kakor Koseski poje. Sploh v Trstu manjka Slovanom značajnega, energičnega vodje in zraven pa neustrašljivih delavcev agitatorjev, kakeršne imajo lahoni. Nabergoj je vse hvale vreden, njegov pot je siguren, politika izgledna: ali kaj pomaga, ker je na Proseku oddaljen in največ pa v državnem zboru, mej tem ko v Trstu pogrešamo tacega, in je narodna stvar le valovita brez vodstva in meri. Da bi Tržaški Slovenci imeli slovenskega poštenega in večega odvetnika, kateri bi neustrašljivo razpel narodni prapor, in se ne stiskal, ala Bizjak v razne plašče, utemeljil bi se naš narod tako, da bi se izgledavali iz drugih pokrajin nad Tržaščani. Zraven pa bi imel toliko posla, da bi se lahko v kočiji vozil in dobro živel.

Pod tako vlogo bomo pa Tržaški Slovenci še dalje brez dobrih voditeljev sami nase in na srečo in prihodnost Slovanov navezani delali, da se ne utopimo v morji irredente.

Domače stvari.

— (Presvitli cesar) podaril je *občini Dobrčeve pri Žireh 200 gld. za pozidanje zvonika tamoznje poddržnice.

— (Umrl) je 21. t. m. v bolnici v Trstu za otrovanjem krvi gosp. Fran Mohorčič, posestnik, bivši deželni poslanec in župan, odlikovan z zlatim križem za zasluge. Pokojnik bil je oče sedanjega poslance g. Raj. Mohorčiča v Sežani. Pogreb je danes. Lahka mu zemljica!

— (Konschegg — ubijalec.) Včerajšnja „N. Fr. Presse“ ima dopis iz Ljubljane, v katerem se pripoveduje, da so bili pred nekoliko dnevi na sv. Petra cesti Štirje mladi dečki, sinovi poštenih nemško-mšlečih starišev, od 10 slovenskih telovadcev napadeni in „ohne jede Veranlasung halbtodt geschlagen“. Ker nihče ničesar ne ve o teh štirih na pol mrtvih nemškutarskih dečkih, je brezdvobeno, da je zopet jedenkrat vzklopela Konschegg-ova krvoljena narava in — posledica bila so štiri žrtve na jedenkrat.

— (Kapitel) frančiškanske provincije sv. Križa vršil se je včeraj v tukajšnjem frančiškanskem samostanu pod vodstvom iz Rima došlega generalnega vizitatorja o. Gaudentia Gugenbauer-ja. Došlo je mnogo oo. frančiškanov iz Spodnje Štajerske, Istre, Goriškega, Kranjske in Hrvatske. Provincijalom bil je izvoljen o. Bonaventura Laur. Sell iz samostana v Trsatu, kustosom bivši provincial o. Fridericus Höningman, definitorji oo. Joanes Ev. Franjo Žibrat, gvardijan v Karlovcu, Calistus Medič, gvardijan v Ljubljani, Pacificus Fister, podvodja v bogoslovji v Gorici in Atanazij Krajinik v Nazaretu. Gvardijani in drugi dostojanstveniki za posamične samostane izvolijo se danes.

— (Cesta mimo redute) se je tudi makadamizirala. S tem odpravljen je prejšnji ropot voz in menda več ne bode treba zapirati prometa z verigama, kadar zboruje deželni zbor.

— (Brezsrečna mati.) Danes opoludne videli so delavci na Fužinah novo žensko z majheno korbico v roki, katero je pred gradom pustila in odšla. V korbici našli so komaj par dnij starega otroka. Gospa Terpinčeva velela je otroka nesti na magistrat, kamor so ga prinesli popoludne.

— (Za hmeljarje.) Cena južno-štajerskega hmelja poskočila je v Norimbergu zopet od 300 na 360—375 mark za 50 klg.

— (Razpisana je služba) druzega učitelja na dvorazrednici na Studenci. Plača 400 gld. Prošnje do konca t. m. na okrajni šolski svet v Ljubljani.

— (Razpisani službi v Gorici.) Na izobraževališči za učiteljice ter deški vadnici služba pomožnega učitelja s plačo vadniškega podučitelja. Prosilec mora biti zmožen poučevati predmete meščanskih šol, 3. skupine, razven tega risanje

na pripravnici, ter mora umeti nemški in pa italijanski, oziroma slovenski. — Na nemškej državni realki mesto učitelja veronauka. Razen predpisanih zmožnostij treba dokazati znanje italijanščine in slovenščine. — Prošnje (za prvo službo do konca avgusta, za drugo do 20. septembra) na predsedstvo deželnega šolskega sveta za Goriško in Gradiško v Trstu.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 23. avgusta. Cesar vzprejel v avdijenciji danes Dunajskega župana in ob podžupana z immedijatno ulogo zastran decentralizacije železnic. Cesar odgovoril je deputaci, da bode uvažal immedijatno ulogo, da Mu je pa znano, da gre tu le za tehnične in upravne naredbe. Bati se ni ničesar. On je imel vedno blagor Dunajskega mesta pred očmi in tudi vlada si vedno prizadeva, varovati mestne koristi.

Poreč 23. avgusta. Slovanski poslanci izjavili so predsedniku deželnega zborna, da je po obnašanji večine in občinstva njih narodnost in njih značaj žaljen, da tedaj ostavijo Poreč. Predsednik Vidulich odgovoril je pisemo in globoko obžaloval izgrede. Slovanski poslanci ostavili so že Poreč, prej pa so brzjavno obširno poročali grofu Taaffe-u o vseh dogodkih, ter konečno najodočneje protestovali proti postopanju večine.

London 23. avgusta. „Times“ poročajo iz Hongkonga: 2000 Francozov, 500 žoltih praporov (gelbflaggen = kitajska vojska) napredujuč od Hanoi-a, trčili so 15. t. m. pri Phukai-ji, sedem milj od Hanoi-a, na sovražnika. Del Francozov prisiljen, pomikati se nazaj, osrednji oddelek zasel je Phukai, a to mesto kmalu zapustil. Izgube Francozov: 2 častnika in 15 mož mrtvih, 70 ranjenih.

Poziv!

Slovanska vseučiliška mladež na Dunaji, zastopana po posebnem, v to svrhu sestavljenem odboru, sklenila je, da se izroči ob svečanosti, ki se bo vršila koncem novembra t. l. na čast 70 letnice g. dvornega svetnika in profesorja dra. Frana viteza Miklošiča, jubilarju mej drugim album njegovih slušateljev in slavistov v obče. Naprosijo se tedaj vsi gospodje slavisti in vsi nekdanji učenci g. prof. Miklošiča, da blagovolijo poslati svojo fotografijo v vizitnem formatu in z lastnoročnim podpisom pod naslovom: Akademický spolek, Wien, VIII., Neudeggasse 23, in sicer čim hitreje mogoče, da se odbor zamore skoraj odločiti za obseg albuma.

Ob jednem goji odbor prijetno nado, da z obzirom na osebo in prevelike zasluge jubilara nijeden slavist ne bode zamudil prilike, da izradi svoje spoštovanje največjemu živečemu slavistu ter pripomore s tem k povzvišenju te svečanosti.

Ker bo pa album in njega ukras stal mnogo stroškov, prosi se, da se priloži fotografiji prostovoljni donesk.

Na Dunaji, meseca avgusta 1883.

Za slavnostni odbor:

Dr. Lecejewsky l. r., Jaroslav Kalandra l. r., predsednik. tajnik.

Za odbor akad. društva „Slovenije“:

Cand. phil. M. Murko, Stud. jur. Drag. Triller, t. č. predsednik. t. č. tajnik.

Naprosijo se vsi p. n. slovenski listi, da blagovolijo ponatisniti ta poziv.

Oklic.

Južno-širske hmeljarske društvo v Žavci na znanja vsem hmeljskim trgovcem, pivovarjem in producentom hmelja, da bode prvi hmeljski sejm v Žavci v sredo dne 5. septembra; letos postavi se na sejm 2—3000 centov hmelja, drugo leto do 6000 centov.

Hmeljski sejmi bodo od 5. septembra začeni vsako sredo in soboto septembra in oktobra; ka-

dar je pa v sredo ali soboto praznik, bode sejm drugi dan.

Naznanja se še, da je Savinjski hmelj vsled svoje finosti in ker ima veliko lupulina pri pivovarjih jako priljubljen in je vprašanje po njem vedno živahnejše.

Žavec 20. avgusta 1883.

Odbor južno-širskega hmeljarskega društva v Žavci.

PROGRAM

za po konjerejskem društvu štajerskem v soboto 1. septembra 1883 v Žavci napravljeno

premiranje konj.

Začne se točno ob 9. uri zjutraj.

Darila v srebru.

a) Za tri- in štiriletne neobrejene kobile, za štiri- in petletne obrejene kobile, za žrebetince:

1. darilo	40 gld.
2. "	30 "
3. " (deželno darilo)	25 "
4. "	20 "
5. "	20 "
6. "	20 "
7. " (dar okraja Gornje-gradskega)	20 "
8. "	15 "
9. "	15 "
10. "	15 "
11. " (deželno darilo)	15 "
12. " (dar okraja Vranskega)	15 "
13. " (dar okraja Celjskega)	15 "
14. " (dar okraja Slovenje-graškega)	15 "
15. "	10 "
16. "	10 "
17. " (dar okraja Celjskega)	10 "
18. " (dar okraja Konjiškega)	10 "
19. " (dar okraja Gornje-gradskega)	10 "
Skupaj	
	330 gld.

b) Za jedno- in dveletne žrebice:

1. darilo	25 gld.
2. " (deželno darilo)	20 "
3. "	20 "
4. "	15 "
5. "	15 "
6. " (dar okraja Vranskega)	15 "
7. " (dar okraja Celjskega)	15 "
8. "	10 "
9. "	10 "
10. " (deželno darilo)	10 "
11. " (dar okraja Celjskega)	10 "
12. " (dar okraja Konjiškega)	10 "
13. " (dar okraja Gornje gradskega)	10 "
14. " (dar okraja Gornje-gradskega)	10 "
15. " (dar okraja Slovenje-graškega)	10 "
Skupaj	
	205 gld.

Konkurirati zamorejo vse vrste plemenskih kobil in žrebic za teško vožnjo iz okrajnega glavarstva Celjskega in Slovenje graškega.

Zraven predstojtečih daril delile se bodo tudi od strani vis. c. kr. ministerstva za poljedelstvo srebrne in bronaste svetinje in priznalne diplome. Darila od korporacij ali od privatnih podarjena se morejo le konjem dotednih okrajev priznati.

V poseben pozor.

Po § 8. postave od 29. februarja 1880., katera zadeva obrambo in odstranjenje nalezljivih ži-

Umrli so v Ljubljani:

18. avgusta: Marija Zupane, delavčeva hči, 6 tednov, Tržaška cesta št. 35, za božjastvo.

19. avgusta: Marija Pogačnik, gostija, 74 let, Špitalske ulice št. 3, za rakom. — Avguštin Hren, hišnega posestnika sin, 10 dnij, Gradaške ulice št. 20, za celjustnim krčem.

20. avgusta: Franja Rudolf, pomočnega uradnika žena, 45 let, Florijanske ulice št. 38, za rakom. — Marija Kraps, nadlovcova žena, 22 let, Košutovske ulice št. 4, za jetiko. — Fran Mejač, pleskar, 37 let, Hrenove ulice št. 15, za vnetjem možganske kožice. — Matija Zupančič, uradni sluga, 54 let, Kolegijske ulice št. 4, za ostrupljeno krvjo.

V deželnej bolnici:

13. avgusta: Marija Regar, dekla, 22 let, za jetiko.

16. avgusta: Fran Oblak, gostač, 67 let, za oslabljenjem močij.

18. avgusta: Fran Čepelnik, dñinar, 57 let, za plučno vnetico. — Fran Štrukelj, dñinar, 73 let, za oslabljenjem v starosti. — Reza Satler, dekla, 24 let, za jetiko.

vinskih bolezni, drž. zak. od 14. aprila 1880., XIV. kom. št. 35, se morajo tudi v notranjem prometu za prežekovalce, konje in svinje, katere se na živinski ogled (premiranje) priženo, živinski listi s seboj prinesi.

Zategadej mora vsak, kateri hoče konje in žrebete k premiranju gnati, po postavi napravljen živinski list od občinskega predstojništva imeti, da se more z istim izkazati.

Vsled storjenega sklepa dné 21. junija 1879 obhaja komisija po dovršenem premiranju sejo, pri katerej se ima razgovarjati o uspehib premirauja, dalje o željah posestnikov konjerejcev in o potreščinah okoličnih v konjerejskem oziru.

Konjerejci se tedaj pozivajo, da svoje želje pri gospodih okrajin predstojnih bodi si že poprej ali vsaj na dan premiranja naznanijo, da je mogoče o istih se takoj posvetovati.

Predpeljava konj.

S predpeljavo konj začne se na vsakem kraji točno ob 9. uri zjutraj.

Ti k predpeljavi prgnani državni in licencirani domači žrebci bodo se pred začetkom klasificiranja pregledali — torej morajo biti ob 8. uri že na prostoru premiranja.

V Gradci, meseca jula 1883.

Ravnateljstvo konjerejskega društva štajerskega.

Tuji:

22. avgusta.

Pri Slonu: Koschir iz Trsta. — Vodničar z Dunaja. — Humer iz Mokronoga. — Macciore, Pydiaš, pl. Fluk iz Trsta.

Pri Maliči: Schneider iz Dunaja. — Bousquet iz Pulja. —

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
avg	7. zjutraj	739-48 mm.	+13-6°C	brezv.	meglaj	0-00 mm.
	2. pop.	738-00 mm.	+26-6°C	sl. svz.	jas.	"
21	9. zvečer	738-68 mm.	+20-2°C	brezv.	jas.	dežja.

Srednja temperatura + 20-1°, za 1-7° nad normalom.

Dunajska borba

dne 23. avgusta t. i.

(Izvirno telegrafskega poročila.)

Papirna renta	78 gld. 60 kr.
Srebrna renta	79 " 30 "
Zlata renta	99 " 60 "
5% marenca renta	93 " 40 "
Akcije narodne banke	837 " —
Kreditne akcije	293 " 30 "
London	119 " 80 "
Šebro	" " "
Napol.	50 " "
U. kr. cekinci	65 " "
Nemške marke	40 " "
4% državne srečke iz 1. 1854	250 gld. 50 "
Državne srečke iz 1. 1864.	100 gld. 25 "
4% avstr. zlata renta. davka prosta	99 " 50 "
Ogrska zlata renta 6%	119 " 85 "
" papirna renta 5%	88 " 35 "
5% štajerske zemljije. odvez. oblig.	86 " 90 "
Dunava reg. srečke 5%	103 " —
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	114 " 25 "
Prior. oblig. Elizabetino zapad. železnice	118 " 15 "
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	107 " 40 "
Kreditne srečke	